

معاونت پژوهشی

مرجع تصویب
شورای سیاستگذاری انتشارات

تاریخ تصویب
۱۳۹۰/۰۴/۲۹

موضوع
ضوابط ترجمه کتاب

ضوابط ترجمه کتاب

الف) تعریف ترجمه

ترجمه اثری است که صاحب اثر، مفهوم و محتوای کامل یک کتاب را از زبانی به زبان دیگر بر می گرداند. ترجمه مطلوب آن است که مترجم ساختار کتاب اصلی را حفظ و متن را به دقت و با استفاده از معادل های مناسب و رایج و با رعایت یکنواختی در سراسر کتاب به طور سودمند به زبان فارسی (زبان مقصد) آنچنان برگرداند که برای خواننده فارسی زبان (زبان مقصد) قابل فهم باشد.

ب) ویژگی های کتاب مطلوب برای ترجمه

- ۱- کتاب مورد ترجمه از زبان دیگر ترجمه نشده باشد و به زبان اصلی باشد (در غیر اینصورت تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
- ۲- ناشر اصلی کتاب معتبر باشد.
- ۳- مؤلف کتاب اصلی شناخته شده و پژوهشگر برجسته در موضوع کتاب باشد.
- ۴- در مورد کتاب های درسی، کتاب به عنوان کتاب درسی دانشگاه های معتبر جهان باشد.
- ۵- از انتشار آخرین چاپ کتاب بیش از پنج سال نگذشته باشد (مگر درباره کتاب های مرجع که تشخیص آن بر عهده شورای تخصصی است).
- ۶- گروه مخاطبان کتاب مشخص باشد و تا حد ممکن در رشته مربوطه بخش گسترده ای را پوشش دهد.

ج) ویژگی‌های مترجم

- ۱- مترجم به زبان اصلی کتاب تسلط داشته باشد.
- ۲- موضوع کتاب در رابطه با رشته تخصصی مترجم باشد یا مترجم موضوع کتاب را تدریس کرده باشد.
- ۳- با واژگان تخصصی معادل و رایج در زبان فارسی آشنا باشد.
- ۴- به مهارت‌های نوشتاری زبان فارسی تسلط داشته باشد.
- ۵- حداقل دو مقاله به زبان اصلی یا تخصصی داشته باشد.
- ۶- مترجم حداقل دو مقاله به زبان فارسی به چاپ رسانده باشد.

د) استانداردهای ترجمه عبارتند از:

- ۱- حفظ ساختار کتاب؛ "حفظ فصل بندی، بخش بندی، پاراگراف بندی، نوع و اندازه حروف کتاب" (مگر در موارد خاص که تشخیص آن به عهده شورای تخصصی خواهد بود).
- ۲- حفظ امانت‌داری کتاب اصلی؛ "حفظ مفهوم کتاب بدون هیچ گونه حشو و زوائد".
- ۳- دقت در ترجمه؛ "حذف هیچ یک از کلمات اصلی، عبارات، جمله‌ها و پاراگراف‌ها مجاز نیست". ترجمه حواشی و ضمائم کتاب (پانویس، کتابنامه، فهرست اعلام) نیز ضروری است.
- ۴- استفاده از معادل‌های مناسب و رایج برای واژه‌های بیگانه و نقل معادل خارجی آن‌ها در پانویس.
- ۵- به کار بردن واژگان انتخاب شده برای کلمات به طور یکسان در تمام متن.
- ۶- حفظ سودمندی اثر با توجه به هدف کتاب اصلی برای خواننده با اضافه کردن توضیحات و پاورقی و یادداشت‌ها در پایان کتاب (در صورت نیاز).
- ۷- ارائه فهرست اصطلاحات به صورت خارجی/ فارسی (فارسی/ خارجی)؛ هرگاه در برابر اصطلاح خارجی بیش از یک معادل فارسی متداول است، مترجم معادل منتخب خود را اول و بقیه را در ادامه (پرانترز) می‌نویسد.